

Примљено: 15.7.2025.			
Орг. ЈЕД.	Број	Датум	Вредност

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
НАЗИВ ФАКУЛТЕТА

Образац Д2

ИЗВЕШТАЈ О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име Митић Горан Анђела
Датум и место рођења 28. 9. 1998. Лесковац

Основне студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм Основне академске студије србистике
Звање Дипломирани филолог
Година уписа 2017.
Година завршетка 2021.
Просечна оцена 9,96

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм Мастер академске студије србистике
Звање Мастер филолог
Година уписа 2021.
Година завршетка 2022.
Просечна оцена 9,91
Научна област Филологија
Наслов завршног рада *Говор села Стајковца – социолингвистички приступ*

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Филозофски факултет
Студијски програм Докторске академске студије србистике
Година уписа 2022.
Остварен број ЕСПБ бодова 120
Просечна оцена 9,80

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1.	<p>Анђела Митић, Вокалски систем говора села Стајковца, <i>Годишњак за српски језик</i>, број 20, година XXXIII, 2022, 37–51.</p> <p>Кратак опис садржине (до 100 речи) Рад се бави истраживањем вокалских карактеристика горника који живе у селу Стајковцу у општини Власотинце. Истраживан је говор старијих говорника, који су ретко напуштали село Стајковце, што је било неопходно како би се утврдиле аутентичне црте народног говора. Материјал је прикупљан снимањем спонтаног говора испитаника.</p>	M52

	Истраживани су: полугласник, рефлекс јата, назал задњег реда, воклао р и л, вокалске групе, сажимање вокала, редуција вокала, покретни вокали, супституција вокала и хаплоглија.				
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
2.	<p>Анђела Митић, Социolingвистички приступ говору села Стајковца, <i>Годишњак за српски језик</i>, број 21, година XXXIV, 2023, 27–40.</p> <p>Кратак опис садржине (до 100 речи)</p> <p>У раду су представљени резултати социolingвистичких истраживања говора села Стајковца. Циљ је представити заступљеност четири најважније дијалекатске црте кроз полне, узрасне и образовне нивое говорника из села Стајковца, како би се утврдио статус дијалекта код различитих говорника. Резултати су показали да је најмања очуваност дијалекатских црта у издвојеним старосним групама јавила код испитаника од 15 до 20 година старости, док се највећа очуваност дијалекатских црта јавила код испитаника од 40 до 60 година старости. Поред тога, постоје разлике у заступљености дијалекатских црта код говорника различитог пола у оквиру истих старосних група.</p>	М52			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
3.	<p>Анђела Митић, Преглед досадашњих проучавања говора Лесковца и околине, <i>Исходишта</i>, 10, 2024, 193–209.</p> <p>Кратак опис садржине (до 100 речи)</p> <p>Циљ овог рада је сумирање резултата истраживања која су до сада спроведена на материјалу лесковачког говора. Овај рад обухвата преглед литературе која се односи на лесковачки говор и односи се на: области синтаксе надежса, творбе, лексикологије, социolingвистике, методике наставе језика на дијалекатском подручју, ономастике, грађе организоване у речницима, проучавања језика књижевних дела на дијалекту и представљања монографских истраживања.</p>	М52			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
4.	<p>Анђела Митић, Дијалекатске карактеристике збирке песама „У ритму дијалекта 2023“, <i>Годишњак за српски језик</i>, број 22, година XXXV, 2024, 113–131.</p> <p>Кратак опис садржине (до 100 речи)</p> <p>Рад се бави анализом дијалекатских особености песничке збирке „У ритму дијалекта 2023“ групе аутора у издању Лесковачког културног центра, која садржи 58 песама из различитих крајева српског говорног подручја. Примењене су методе традиционалне дијалектологије анализе. Анализа је показала висок степен заступљености дијалекатских језичких особина у песмама, као и утицај стандардног језика у служби поетског израза. Дошло се до закључка да овакве збирке књижевних остварења доприносе афирмацији писања на дијалекту, као и подизању угледа употребе дијалекта и свести људи о његовој вредности.</p>	М52			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
5.	<p>Анђела Митић, Одлике призренско-јужноморавског дијалекта српског језика и истраживања изговора африката на подручју Власотинца, у: <i>Доминанты сербской культуры: материалы II научно-практической школы сербистики</i>, Московский государственный университет имени М.В. Ломоносова, Филологический факультет, 2021, 46–60.</p> <p>Кратак опис садржине (до 100 речи)</p> <p>Циљ овог истраживања је да се покаже да ли постоје специфичности у изговору африката код говорника на одабраном подручју призренско-јужноморавског дијалекта. Истраживање је вршено на територији села Стајковце код Власотинца. Испитаници су, поред читања целих реченица, читали и само те речи независно од контекста. Након снимања материјал је обрађен у програму Praat. На добијеном материјалу мерено је трајање циљне африкате, а након тога мерен је и фрикативни и оклузивни део појединачно за сваку африкату. Резултати су систематизовани и анализирани. Поређењем добијених података са подацима о трајању африката код говорника са четвороакценатског подручја доказано је постојање разлика.</p>	М33			
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО	
6.	<p>Анђела Митић, Дијалекатске карактеристике збирке песама „У ритму дијалекта 2022“, <i>Исходишта</i>, 11, 2025. (прихваћен за објављивање, приложена потврда)</p> <p>Кратак опис садржине (до 100 речи)</p> <p>У раду се анализирају дијалекатских особености песничке збирке „У ритму дијалекта 2022“ групе аутора у издању Лесковачког културног центра. Корпус представља 41 песма, чији су аутори са простора различитих дијалеката српског говорног подручја. Циљ рада је представити дијалекатске одлике песама и указати на значај књижевног стваралаштва на дијалекту, чиме би се афирмисала употреба дијалекта.</p>	М33			
7.	<p>Анђела Митић, Микротопонимија села у доњем сливу Власине, у: <i>Савремена филолошка проучавања младих истраживача I</i>, Филозофски факултет у Нишу, 2023, 209–306.</p> <p>Кратак опис садржине (до 100 речи)</p>	М33			

	Рад се бави анализом микропонима села у доњем сливу Власине и обухваћена је грађа из три села: Стајковце, Батуловце и Конопица. Основни циљ овог рада је детаљна анализа микропонима на семантичком и структурално-творбеном плану. Применом ономастичке методологије прикупљени микропоними су класификовани у одговарајуће групе и подгрупе. Квантитативна анализа је показала односе потврђених семантичких група, као и продуктивност творбених модела. Закључак говори о већој заступљености микропоними апелативног порекла и топонимастичких изведеница.							
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО				
8.	Анђела Митић, Акцентологически особности призренско-тимокских говорор и исследование места ударения в говоре села Стайковце, у: <i>Доминанты сербской культуры: Материалы IV научно-практической школы сербистики</i> , Московский государственный университет имени М.В. Ломоносова, Филологический факультет, 2023, 45–64.				M33			
	Кратак опис садржине (до 100 речи) Рад се бави истраживањем места акцента у говору становника села Стајковца, као и приказом најзначајнијих акценатских одлика призренско-тимокских говора. Снимљен је говор дванаест испитаника, који су били подељени у две старосне групе са по три испитаника мушког и женског пола. На основу приложених резултата дошло се до закључка да се у већини врста речи, уз издвојене изузетке, акценат налази на старом месту. Није долазило до већих померања у месту према старосним групама, а изузеци се чешће јављају код говорника млађих од 40 година.							
P	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО				
9.	Анђела Митић, Микропонимија села у брдско-планинском делу тока реке Власине, у: <i>Савремена филолошка проучавања младих истраживача II</i> , Филозофски факултет у Нишу, 2024, 159–171.				M33			
	Кратак опис садржине (до 100 речи) Рад се бави анализом микропонима села у брдско-планинском делу тока реке Власине на територији општине Власотинце. Радам је обухваћена микропонимска грађа из седам села: Бољаре, Крушевица, Доњи Дејан, Камењари, Свође, Горњи Орах и Тегошница. Основни циљ овог рада је да се испитају принципи именовања мањих делова терена кроз творбену и семантичку анализу применом ономастичких метода. Прикупљени микропоними класификовани су у одговарајуће групе и подгрупе. Показало се да су према семантичкој анализи најбројнији микропоними апелативног порекла, а према структурално-творбеној анализи најпродуктивније су тономастичке изведенице.							
	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО				
10.	Анђела Митић, Идиолект лесковачког говора, у: <i>Научно-стручни скуп Студенти у сусрет науци - StES 17</i> , 2024, 113–114.				M34			
	Кратак опис садржине (до 100 речи) У апстракт у је дат опис истраживања које се односи на говор појединца – староцедеоца Лесковца. Применом традиционалне дијалектолошке методологије испитивање је подразумевало снимање спонтаног разговора са носиоцем лесковачког говора, транскрибовање његовог говора и анализу најзначајнијих фонетских и морфолошких одлика. Показало се да је у овом идиолекту очуван експираторни акценат, полугласник, аналитичка деklinација и конјугација, удвајање објекта, радни гл. придев м. р. јд. на -(j)a.							
Рад прид	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО				
11.	Анђела Митић, Микропоним у сливу реке Власине, у: <i>Савремена филолошка проучавања младих истраживача III</i> , Филозофски факултет у Нишу, 2025. (прихваћен за објављивање, приложена потврда)				M33			
	Кратак опис садржине (до 100 речи) Рад се бави пописом, класификацијом и анализом микропонима свих места која се налазе на обалама реке Власине на територији општине Црна Трава, што представља продужетак тономастичких истраживања овог подручја, јер је до сада ономастички проучен остатак тока реке Власине који припада територији општине Власотинце. Прикупљени микропоними класификовани су у одговарајуће групе и подгрупе. Резултати су показали да постоји разноврсност семантичких група и структурално-творбених модела. Добијени резултати су упоређивани са претходним испитивањима микропонима села у сливу реке Власине.							
Рад прип	Рад припада научној области докторске дисертације	ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО				
НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 5 радова, додати нове редове у овај део документа								
ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ТЕМЕ								
Кандидат испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације					ДА	НЕ		
образложење								

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА МЕНТОРА

Име и презиме, звање	Др Татјана Трајковић, ванредни професор
Ужа научна област за коју је изабран у звање	Српски језик
Датум избора	5. 7. 2021.
Установа у којој је запослен	Универзитет у Нишу, Филозофски факултет
Е-пошта	tatjana.trajkovic@filfak.ni.ac.rs

Најзначајнији радови ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	Трајковић, Татјана. 2016. <i>Говор Прешева</i> , Српски дијалектолошки зборник, LXIII. Институт за српски језик, САНУ, Београд, 301 стр.	M42
2	Трајковић, Татјана. 2024. <i>Говори Косовског Поморавља (гласови и облици)</i> . Српски дијалектолошки зборник LXXI, Београд: Српска академија наука и уметности и Институт за српски језик САНУ, 264 стр.	M42
3	Трајковић, Татјана. 2017. <i>Проучавање градских говора на простору призренско-тимочке дијалекатске области</i> , у: Јордана Марковић (прир.), Александар Белић – 110 година од појаве Српског дијалектолошког зборника, Зборник радова са истоименог научног скуп одржаног 17–18. априла 2015. године на Филозофском факултету у Нишу, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, 93–100.	M44
4	Трајковић, Татјана Г. 2020. <i>Вокали у говору Бујановца</i> . На темељима народних говора - Зборник радова посвећен проф. др Јордани Марковић поводом одласка у пензију, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, Ниш. 699–714.	M45
5	Трајковић, Татјана Г. 2018. <i>Говор Ниша кроз призму диглосивности</i> , Јужнословенски филолог LXXIV, св. 2, Српска академија наука и уметности, Институт за српски језик, Београд, 89–108.	M23

Менторства у последње три године

Р. бр.	Име и презиме докторанда, тема докторске дисертације, факултет/универзитет	Датум именов.	Датум одбране
1.	Сандра Савић, <i>Микротопонимија Заплања – семантичко-творбени аспект</i> , Филозофски факултет Универзитета у Нишу	13. 4. 2022.	10. 6. 2025.
2.	Милица Михајловић, <i>Говор града Врања</i> , Филозофски факултет Универзитета у Нишу	25. 12. 2020.	/

Ментор испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета

ДА НЕ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ

Предлог наслова докторске дисертације	теме
Научно поље	Друштвено-хуманистичке науке
Научна област	Филологија
Ужа научна област	Српски језик
Научна дисциплина	Дијалектологија

1. Предмет научног истраживања (до 800 речи)

Ово научно истраживање бави се фонетским и морфолошким карактеристикама говора града Лесковца. Лесковац се налази у Јабланичком округу и припада призренско-тимочкој дијалекатској области, а у оквиру ње призренско-јужноморавском дијалекту. Лесковачки говор се према ужој лингво-ареалној одређености налази у зони „северног поддијалекта” призренско-јужноморавског дијалекта (Ивић 2009: 179–180). Говор Лесковца могао би се посматрати као типичан представник северног дела јужноморавских говора, а тако се и често доживљава у научном и културном окружењу. С обзиром на то да до сада не постоји поуздан и темељан опис лесковачког говора, очигледна је потреба да се тај опис оствари. У том смислу, неопходно је озбиљније приступити његовој обради. Неопходност произлази и из чињенице да се дијалектологија убрзано усмерава ка

модернијим методологијама истраживања које за предмет имају социолингвистичку страну народних говора са нарочитим интересовањем за урбани варијетет. Како се до релевантних закључака о социолингвистичким нивоима једног дијалекта не може доћи без описа његове аутентичне структуре, нужно је описати изворни лексовачки говор у урбаној средини. Тек са тим описом добила би се комплементарна веза преко које би се даље могло кретати у социолингвистичка истраживања. У овом раду говору града ће се приступити традиционалном методом да би се дошло до описа говора најстаријих староседелаца Лесковца. Прикупљање и анализа грађе обављаће се према већ добро разрађеним дијалектолошким приступима, што подразумева следеће кораке: проналажење најстаријих носилаца аутентичног лесковачког говора; прикупљање грађе снимањем спонтаних разговора са испитаницима (уз каснију проверу или допуну грађе); транскрибовање снимљеног материјала; класификовање грађе према језичким групама на фонетском и морфолошком плану; детаљна анализа сваког језичког/дијалекатског елемента уз компаративни приступ у односу на суседне или сличне говоре.

2. Усклађеност проблематике са коришћеном литературом (до 200 речи)

Проблематика ка којој је усмерена дисертација ослања се на досадашње резултате објављене у дијалектолошким радовима. Домаћа дијалектолошка литаратура богата је монографијама посвећеним описима говора са подручја призренско-тимочких говора, о чему сведоче две библиографије: *Библиографија призренско-тимочких говора* аутора Недељка Богдановића, Вилотија Вукадиновића и Јордане Марковић и *Прилог библиографији призренско-тимочких говора од 1992. до 2014. године* аутора Јордане Марковић и Марине Јуришић. Ове библиографије броје око 1500 библиографских јединица објављених само до 2014. године, што је значајан показатељ научне посвећености народним говорима ове области. Дијалектолошке монографије у главнини представљају описе говора одређених области са призренско-тимочког подручја: Алексиначко Поморавље, Црна Трава и Власина, Лужница, Понишавље, Заплање, Горња Пчиња, Гора, Сирињ, прешевски крај, косовскопоморавски крај итд. Дијалектологи су се ретко бавили структуром говора у градској средини и то је у складу са разумљивим оправдањима која се тичу разлика између руралних и урбаних говора. До сада постоје описи говора Призрена, Ђаковице, Ниша, Прешева. Јован Михајловић је 1977. објавио студију о говору Лесковца, али је она обележена извесним пропустима због којих се не бисмо могли позивати на те резултате са потпуном поузданошћу. У вези са лесковачким говором свакако треба истаћи остварење из дијалекатске лексикографије Бране Митровића *Речник лесковачког говора* (1984). Говору јабланичког краја највише се посвећивала Радмила Жугић, која је кроз своје радове темељно обрадила бројна питања о говору овог дела јужноморавских говора, при чему се посебно издвајају *Речник говора јабланичког краја* (2005) и *Исказивање генитивних значења у говору јабланичког краја (у светлу призренско-тимочких говора као целине)* (2010).

3. Циљеви научног истраживања (до 500 речи)

Основни циљ овог научног истраживања јесте детаљан опис фонетских и морфолошких карактеристика аутентичног говора града Лесковца, што подразумева садашњи говор најстаријих Лесковчана. Овим истраживањем би се забележило, описало и сачувало стање лесковачког говора у тренутку када се он мења под утицајем различитих ванјезичких фактора, чему су подложни сви дијалекти.

Истраживање ће обухватати: 1. опис фонетских одлика као што су: акценат, вокалски систем (употреба полугласника, рефлекс вокалног *л*, рефлекс *ј*ата итд.), консонантски систем, гласовне алтернације и сл.; 2. опис морфолошких карактеристика лесковачког говора, што обухвата одлике променљивих и непроменљивих врста речи, појаве аналитичке и синтетичке деклинације, заменички систем (са посебним освртом на заменичке облике, исказивање присвојности помоћу заменичких форми, удвајање заменица и др.), глаголски систем (са посебним освртом на радни глаголски придев м. р. *јд.*, презент 3. л. *мн.* итд.) и др. Наведени нивои, који ће бити обухваћени дијалектолошким анализом, представљају основну слику једног говора, те ће њихова анализа значајно допринети темељном опису самог лесковачког говора будући да ће сама грађа уједно илустровати и појаве на плану морфосинтаксе и лексике.

Важан циљ овог истраживања јесте опис урбаног варијетета традиционалним дијалектолошким приступом како би се створила база на коју ће се касније надограђивати нова истраживања из урбане дијалектологије. На овај начин ће се моћи поуздано утврђивати до каквих је промена дошло у урбаном лесковачком варијетету и то на различитим нивоима: узрасном, образовном, према пореклу, према професији итд.

4. Очекивани резултати, научна заснованост и допринос истраживања (до 200 речи)

С обзиром на то да је истраживање усмерено ка представницима старије генерације говорника лесковачког говора, очекиван је висок ниво очуваности дијалекатских форми карактеристичних за призренско-јужноморавски

дијалекат. У том смислу очекује се очуван експираторни акценат, старо место акцента, полугласник, рефлекс *лу* вокалног *л*, одрични облик глагола *јесам* са екавском заменом јата (*несам*), аналитичка деклинација, радни глаголски придев мушког рода једине на *-(j)a*, удвајање заменица и сл.. Међутим, с обзиром на различите утицаје стандардног језика који је у новије време продорнији, очекују се извесна померања код дијалекатских карактеристика. Измене би се могле уочавати на пољу фреквентности неких типичних дијалекатских црта, те да ће бити умањена заступљеност полугласника, рефлека *лу*, екавских ликова, као и да ће се бележити примери кориговане аналитичка деклинација и компарације и др. Узевши ово у обзир, као и очигледан све интензивнији утицај стандардног варијетета, очекује се да ће измене бити израженије код млађих говорника, те би ово истраживање дало научни допринос самим бележењем и описом тренутног дијалекатског стања које је изложено постепеној трансформацији.

5. Примењене научне методе (до 300 речи)

Истраживање се заснива на традиционалној дијалектолошкој методологији, а основне научне методе које ће бити примењене у истраживању су: корпусна, аналитичка, дескриптивна, компаративна.

Истраживање је започето одабиром испитаника, који су прави представници аутентичног говора града Лесковца. То значи да су испитаници најстарији Лесковчани који користе неизмењени лесковачки говор.

Снимањем спонтанних разговора биће бележена сва грађа, која ће се касније критички обрадити, што подразумева процену аутентичности и селекцију према заступљености диглосивних елемената, а све са циљем да се обради само изворни народни говор.

Након снимања следи транскрибовање говора како би се материјал припремио за класификовање.

Систематизација грађе обавља се према језичким фонетско-фонолошким и морфолошким елементима.

После систематизовања грађе приступиће се детаљној анализи сваког дијалекатског елемента са компаративним освртом на стања у суседним или у сличним говорима.

Предложена тема се прихвата
неизмењена

ДА

НЕ

Коначан наслов теме
докторске дисертације

ГОВОР ГРАДА ЛЕСКОВЦА

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Истраживање говора града Лесковца значајан је дијалектолошки подухват којим би се дошло до поузданог описа фонетских и морфолошких карактеристика једног урбаног варијетета на подручју северног дела призренско-јужноморавских говора. Значај овог истраживања лежи у следећим чињеницама: оваквог дијалектолошког описа нема; опис аутентичног лесковачког говора потребан је домаћој дијалектологији; овим истраживањем ће се припремити неопходна чврста база за евентуална будућа истраживања у урбаној дијалектологији. Све ово потврђује оправданост научне заснованости теме за докторску дисертацију под називом *Говор града Лесковца*.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Број одлуке НСВ о именовању Комисије

818-01-5/25-13

Датум именовања Комисије

1. јул 2025. године

Р. бр.

Име и презиме, звање

Потпис

1.

Др Тања Милосављевић, виши научни сарадник

председник

Српски језик

Институт за српски језик САНУ

(Научна област)

(Установа у којој је запослен)

Тана
Милосављевић

2.

Др Татјана Трајковић, ванредни професор

ментор, члан

Српски језик

Филозофски факултет Универзитета у Нишу

(Научна област)

(Установа у којој је запослен)

Т. Трајковић

3.

Др Нина Судимац Јовић, доцент

члан

Српски језик

Филозофски факултет Универзитета у Нишу

(Научна област)

(Установа у којој је запослен)

Н. Судимац

Датум и место:.....